

B E N E A R N I A.

16 Ludovicus XIII, Galliarum rex, Navarræ XXIIX, Bearnæ princeps XVI. obiit XIV Maji, MDCXLIII.

17 Ludovicus XIV, Galliarum rex, Navarræ XXX, Bearnæ princeps XVII, hodie regnat.

Metropo-
lis.

Metropolis porro Bearnæ est *Castrum Palum*, quod vulgo *Pau*. Sedes hic Principum, fastuosumque ædificium ab Henrico Albreto Navarræ rege Christianissimi regis Henrici IV avo materno, exstructum. Tribunal ibidem Bearnense ab eodem Henrico institutum, & Curia totius Principatus suprema, ubi controversiæ omnes secundum leges ac consuetudines regionis dijudicantur.

Episcopa-
tus.
Oppida.
Pau.
Lescar.
Oleron.

Sub eo tribunali Episcopatus sunt duo; Auscorum metropoli suffraganei, *Lascariensis* & *Oloronensis*. *Lascariensis* dictus ab oppido, quod indigenis *Lescar*, domicilium quondam Principum, qui postea *Castrum-Palum* ei prætulerunt. In *Lascariensi* civitate sepultus est Franciscus Phœbus, Princeps Bearnæ XI, qui Eleonoræ aviæ in regno Navarræ fuit successor, Oloronensis appellatus ab eo quod vernacule *Oleron*, in fastigio montis positum.

Alia oppi-
da.
Orthes,
olim Bene-
arnum.

Sunt & alia minorum gentium oppida; *Orthes*, ad fluvium *Gaven*, antiqua Comitum *Foxii*, Bearnæque Principum sedes, *Benearnum* olim

dictum (unde Principatui nomen) notat ad Ausonium Iosephus Scaliger, lib. 2, cap. 7. Bearnii mentio apud Gregorium Turonensem, lib. 9, *De civitatibus*, inquit, *Burdegala*, *Lemovica*, *Cadurco*, *Benearno*, & *Bigerra*, quas *Gailefuindam*, germanam *Domina Brumibildis*, tam in dote, quam in *Morgonegiba*, hoc est, matutinali dono, in Franciam venientem, certum est adquisivisse, &c. Est & ibi *Morlaix*, *Morlesium*, in quo officina monetaria, & *Navarrins*, unde Navarræ nomen videtur natum, oppidum ad Pyrenæorum pedem, probe munitum, jussu mandatoque cum aliorum, tum Henrici I Navarræ regis. *Serrance* in monte situm est, Gallia vero versus Hispanias postremum.

Morlaix.
Navarrins.

Serrance.

Contermina Bearnæ est *Bigornia*, sedes *Bigeronum*, quos Ausonius *Bigeritanos* vocat. sita est inter Bearnos & Convenas, regio aspera, ventosa, frigida. Primaria hic urbs est *Tarba*, sedes Episcopalis, ad flumen *Adurram*, magna satis, & extensis aliquoties limitibus amplificata, quatuor enim constat distinctis oppidulis. Ceteræ urbes *Bigeronum* hodie sunt, *Trie*, *Ravasteins*, quod nomen Germanicam originem sonat, *Mauborget* & *Baigneres*, ubi thermæ sulphuræ salutare, quarum fontes ad vicinos colles siti sunt.

Tarba.

